

PM Rotel I + Roteln VIII (Dnr KS 2020/998)

Slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet

Remiss från Justitiedepartementet

Remisstid den 10 november 2020

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarråden Anna König Jerlmyr och Jan Jönsson anför följande.

Ärendet

Justitiedepartementet har skickat ut en lagrådsremiss om slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet, till bland annat Stockholms stad för yttrande. Utgångspunkten för förslagen, som presenteras i remissen, är att det idag enligt lagrådsremissen, i vissa fall, tas en alltför stor hänsyn till den tilltalades ålder på bekostnad av brottets svårighetsgrad. Det huvudsakliga förslaget är att ta bort den så kallade ungdomsreduktionen för unga myndiga lagöverträdare i åldersgruppen 18-20 år så att de behandlas som vuxna vid straffmätningen.

I förslaget föreslås att det inte ska krävas särskilda skäl för att döma lagöverträdare i den åldersgruppen till fängelse, och samma straff ska kunna dömas ut som för andra myndiga lagöverträdare, exempelvis fängelse på livstid. Vidare föreslås att de särskilda ungdomspåföljderna i princip ska vara förbehållna personer som inte fyllt 18 år vid tidpunkten för brottet. Den som är över 18 år ska få dömas till någon av ungdomspåföljderna endast om det finns särskilda skäl för det. Vidare föreslås att vissa allvarliga brott, exempelvis mord eller våldtäkt mot barn, inte ska kunna preskriberas om brottet begåtts av någon som fyllt 18 år.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret ser positivt på att ungdomsreduktionen för unga myndiga lagöverträdare ses över.

Socialnämnden bedömer att det finns både fördelar och nackdelar med förslagen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd bedömer att förslaget om slopad straffrabatt kan ha både positiva och negativa följder.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd menar att förslaget kan leda till s.k. tröskeeffekter.

Södermalms stadsdelsnämnd ställer sig positiv till att frågan om straffrabatt setts över.

Våra synpunkter

Stockholm ska vara en trygg och säker stad. När den upplevda otryggheten ökar beskärs människors rörelsefrihet och självständighet. Att öka tryggheten är således en av stadens och den grönbåa majoritetens främsta målsättningar.

Därför arbetar den grönbåa majoriteten med flera olika åtgärder, som berör flera olika verksamheter, för att uppnå en ökad känsla av trygghet. Därför har vi b.la. vidtagit åtgärder för att markant utöka antalet ordningsvakter och trygghetskameror, satsat på förbättringar av stadsmiljön så som att öka belysningen i områden där otrygghet begränsar människors frihet.

Man får inte glömma att det även är viktigt att reducera bakgrundorsakerna till brott, varför vi sjuosatt en rad olika initiativ för att minska arbetslösheten, förbättra integrationen och underminera grunden för social utsatthet. Staden har också antagit Stockholms stads strategi 2019-2022 för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Det förebyggande perspektivet är en väsentlig del av arbetet för ett tryggare, säkrare och friare samhälle.

Samtidigt vill vi understryka vikten av att brottens karaktär tydligt återspeglas i straffen genom vilka förövarna ska sona sina gärningar. Är man myndig måste man i lagens ögon till fullo kunna hållas ansvarig för sina handlingar, vilket är viktigt inte minst i ljuset av att unga vuxna står för en stor andel av den gängkriminalitet som existerar i flera delar av Sverige, däribland Stockholm. Rättsliga påföljder, som återspeglar brottens allvar, är en viktig del av samhällets arbete mot gängkriminalitet och vi anser att de föreslagna åtgärderna kan bidra härtill.

Vi vill dock samtidigt lyfta vikten av att konsekvenserna av lagändringen följs upp precis som stadsledningskontoret skriver i sitt tjänsteutlåtande, då det eventuellt kan förekomma en risk att unga myndiga lagöverträdare i större utsträckning rekryterar unga omyndiga till brottslig verksamhet i syfte att själva undgå straffrättslig påföljd. Därför behöver även utnyttjande av underåriga för brottsliga tjänster kriminaliseras.

Vi föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 21 oktober 2020

ANNA KÖNIG JERLMYR OCH JAN JÖNSSON

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Utkast till lagrådsremiss Slopåd straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. avslå förvaltningens förslag till beslut i sin helhet
2. därutöver anföras

Den allvarliga kriminaliteten i samhället är något som berör oss alla och som på många sätt har påverkat den politiska debatten. Lagrådsremissen har som önskan att genom ett alexanderhugg få bukt med den organiserade och grova kriminaliteten. Vi tror dock inte att detta är rätt väg att gå för att få bukt med problemet, detta är snarare ett tydligt fall av signalpolitik vars effekter inte är överskådliga och som vi om det införs kan få negativa konsekvenser. Istället krävs det seriösa förebyggande insatser, rehabiliterande åtgärder och satsningar på de ungdomar som idag riskerar att dras in tidigt i kriminalitet.

Det framgår i underlaget ingen evidens eller belägg från forskning eller studier på att längre strafftider för unga personer skulle vara en god idé. Däremot finns det vedertagen forskning som visar på att ungdomar som döms till fängelse får svårare att upphöra med brott och får längre brottskarriärer. Istället för att hjälpa ungdomarna att bryta med sin kriminella bana riskerar det att befästa den kriminella identiteten vilket får motsatt effekt på sikt. I den statlig utredning som ligger till grund för lagrådsremissen konstaterar utredaren att det inte finns något empiriskt eller erfarenhetsbaserat stöd för skärpta påföljder för unga lagöverträdare. Vi anser att det är anmärkningsvärt att regeringen väljer att lägga fram ett förslag som det inte finns stöd i forskningen för.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Karin Wanngård och Kadir Kasirga (båda S) enligt följande.

Ungdomsbrottslighet är ett tecken på att samhället har brustit i att skydda brottsoffren och i att förhindra att unga hamnar i kriminalitet. Samhället måste göra mycket mer för att få bukt med ungdomsbrottsligheten. Att unga som grupp är överrepresenterade i antal lagföringsbeslut visar att fler tidiga insatser behövs. Men även att insatser behövs för att rehabilitera och för att bryta ungas återfall i brottslighet.

Förslagen i utkastet till lagrådsremiss är komplexa och det är svårt att överblicka konsekvenserna på lång sikt. Därför är det viktigt att alla förslag som ska realiseras är evidensbaserade. På samma sätt som samhällsinsatser som sätts in gentemot individer ska vila på forskning och erfarenhet måste lagförändringar vara vetenskapligt belagda. Riksdagen bör inte som lagstiftare bortse från vad remissinstanserna lyfter då det är en samlad kunskap från myndigheter, aktörer och akademi. Det är också viktigt att ta till sig den viktiga synpunkten som socialförvaltningen lyfter: *Flera av förslagen är långtgående och svårigheten att återgå till en mildare straffmätning om förslagen inte får avsedd effekt eller andra negativa konsekvenser som inte avsetts bör beaktas.* Utöver det behöver det klargöras hur man hanterar de tröskleffekter som kan uppstå mellan unga omyndiga lagöverträdare och myndiga lagöverträdare för de allvarligaste brotten. Vi manar lagstiftaren att säkerställa att alla aspekter har belysts innan beslut tas.

Med förslagen ställs högre krav på kommunerna att stärka det förebyggande arbetet för att hindra att unga omyndiga rekryteras av unga myndiga lagöverträdare i syfte att få dem att begå de allvarligaste brotten. Lagstiftaren i sin tur bör pröva förslaget från Socialdemokraterna i Stockholm från 2018 om införa högre straff för de som rekryterar unga till organiserad kriminalitet.

Utredningen lyfter att de flesta unga som börjar begå brott gör det för att skyddsfaktorer har saknats under uppväxten. I lagrådsremissen står det: *Att motverka brottslighetens grundorsaker handlar till stor del om att skapa en god välfärd för alla. Det är både en fråga om ekonomisk trygghet och om att skapa förutsättningar för människor att på lika villkor*

välja väg i livets olika skeden. En trygg barndom och en trygg uppväxt utan droger och våld, en god boendemiljö liksom utbildning och arbete är särskilt viktiga faktorer. En generell välfärd är således ett viktigt skydd mot utanförskap och kriminalitet.

Ska vi komma till rätta med ungdomsbrottslighet, rekryteringar av unga till gäng och organiserad brottslighet måste samhället verka för att alla barn och unga ska ha jämlika livsvillkor. Polisen, akademien och professionen är alla överens – samhället har ett arbete att göra för att motverka brottslighetens grundorsaker.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Rashid Mohammed (V) med hänvisning Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Kadir Kasirga, Karin Gustafsson och Catharina Piazzolla (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Vi ser positivt på slopade straffrabatter. I riksdagen har Sverigedemokraterna lagt förslag om att straffrabatten ska slopas helt för de över 18 år och kraftigt reduceras för de under 18 år. Att begå hänsynslösa, utdragna och sadistiska brott kan inte ursäktas med personens ålder. Är man kapabel att begå dessa fruktansvärda brott är man även kapabel att ta konsekvenserna av sitt handlande.

Med tanke på rådande gängkriminalitet och grov brottslighet med ökad otrygghet som följd i vår stad är det beklagligt att den blågröna majoriteten uttryckt kritik till slopade straffrabatter för unga i flertalet nämnder. Trots detta så ställer sig den styrande majoriteten sig slutligen positiva till förslaget i kommunstyrelsen och vi hoppas därför att framöver kunna se fler konkreta åtgärder för att stävja den växande kriminaliteten i vår stad.

Särskilt uttalande gjordes Lisa Palm (Fi) enligt följande.

Den senaste trenden av ökande grovt våld bland gängkriminella är ett stort samhällsproblem som måste brytas. Statistiken visar att brottsligheten kryper ned i åldrarna och allt yngre personer blir såväl offer som förövare. Det är allvarligt och akut att få stopp på utvecklingen men vi är kritiska till det lagförslag som nu ligger på bordet. Strängare straff för unga är lockande för att det låter enkelt men vi menar att regeringen bör lyssna på de erfarna remissinstanser som nu har kritiserat åtgärden. Forskning har visat att unga som inte ännu funnit sin plats i samhället får mycket svårt att göra det efter ett långt fängelsestraff i ung ålder. Vidare saknas det evidens för att hårdare straff bland unga skulle leda till minskad kriminalitet då det inte har någon effekt på nyrekryteringen av unga kriminella. Däremot grundar sig nuvarande system på vetenskap som tydligt visar att unga inte har färdigutvecklad konsekvens förmåga och att de riskerar att låsas in i ett kriminellt liv när de låses in för brott i ung ålder. Vi menar att regeringen bör lyssna på forskning och vetenskap när lagförslag ska tas fram för att de ska få en så stor effekt som möjligt.

I exempelvis Järvaområdet där det förekommit mycket dödligt våld och skjutningar den senaste tiden framhävs det ofta att krafttag behövs för att stoppa detta. Vi menar dock att det är viktigt att regeringen lyssnar på de tunga remissinstanser som flaggar för att förslaget inte kommer att få önskad effekt. Vad vi ser lokalt i exempelvis just Järva är behovet av politiska åtgärder som gör att andra livsval blir möjliga. Det behövs satsningar på att bryta segregation, utanförskap och fattigdom. När myndigheter och service retirerar från området lämnas invånarna kvar med en känsla av att samhället övergivit dem. Unga människor som växer upp

behöver stärkta resurser till skolan, civilsamhället, möjligheter till jobb, bättre bostäder och en socialtjänst som tidigt kan gå in för att fånga upp ungdomar som riskerar att hamna i kriminalitet. Våldsförebyggande arbete är ett långsiktigt projekt som kräver en kraftsamling från politiken för att bygga ett samhälle med lika livsvillkor.

Remissammanställning

Ärendet

Justitiedepartementet har remitterat ett utkast till lagrådsremiss om slopade straffrabatter till unga myndiga vid allvarlig brottslighet till Stockholms stad. Lagrådsremissen redogör för hur dagens påföljdssystem vilar huvudsakligen på principerna om proportionalitet mellan brott och straff, likabehandling, konsekvens och förutsebarhet. Ett flertal förändringar har genomförts för att ytterligare betona dessa principer sedan brottsbalkens regler om påföljdsbestämning reformerades den 1 januari 1989. Genom reformen tydliggjordes att utgångspunkten för påföljdsbestämningen är hur allvarlig och klandervärd den brottslighet som den tilltalade döms för är.

Unga lagöverträdare har sedan länge särbehandlats i straffrättsligt hänseende. Detta gäller särskilt åldersgruppen 15-17 år, men också lagöverträdare i åldern 18-20 år. Särbehandling görs både vid straffmätning och när det gäller val av påföljd. När det gäller allvarlig brottslighet som begås av personer över 18 år framgår i lagrådsremissen att det med fog kan hävdas att den nuvarande regleringen kan leda till att reaktionen på allvarlig brottslighet blir alltför begränsad och inte står i proportion till brottets allvar. En ordning som innebär att myndiga personer kan begå allvarlig brottslighet och få sina straff nedsatta till hälften, kan, enligt remissen, riskera att undergräva straffsystemets trovärdighet och legitimitet. Vid grova brott måste samhället kunna reagera med adekvata sanktioner. Människor har rätt till skydd mot allvarlig brottslighet.

Enligt lagrådsremissen innebär den nuvarande ordningen för straffrättslig särbehandling av lagöverträdare i åldersgruppen 18–20 år, att det vid påföljdsbestämningen i vissa fall tas en alltför stor hänsyn till den tilltalades ålder på bekostnad av att utgångspunkten ska vara hur svårt brottet är. Detta medför att utdömda straff inte tillräckligt återspeglar brottslighetens allvar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 oktober 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på att ungdomsreduktionen för unga myndiga lagöverträdare ses över och ställer sig i huvudsak bakom förslaget. Förändringarna kan stärka stadens och andra myndigheters arbete mot gängkriminalitet, vilket i sin tur bidrar till kommunfullmäktiges mål om att *Stockholm ska vara en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i*.

Inledningsvis vill stadsledningskontoret instämma i vikten av att de förändringar som övervägs så långt som möjligt bör stämma överens med påföljdssystemets uppbyggnad och brottsbalkens systematik då det är viktigt att säkerställa en förutsebar rättstillämpning. Ändringarna får inte leda till att påföljdssystemet uppfattas som orättvist eller godtyckligt.

I lagrådsremissen lämnas förslag som innebär att om någon som är 18–20 år har begått ett brott, och det för brottet är föreskrivet fängelse i lägst ett år eller mer, ska hans eller hennes ungdom inte beaktas särskilt vid straffmätningen. Minde allvarlig brottslighet berörs inte av de föreslagna ändringarna men förslaget innebär ändå att när unga myndiga lagöverträdare begår allvarligare brottslighet kan samhället reagera kraftigare än tidigare. Majoriteten av unga lagöverträdare begår ett eller ett par mindre allvarliga brott för att sedan sluta begå brott när de blir lite äldre. Mot den bakgrunden anser stadsledningskontoret att den föreslagna ändringen är rimlig och att övriga föreslagna lagändringar i den straffrättsliga särbehandlingen blir nödvändiga för att uppnå önskad förskjutning av straffpåföljd.

Avslutningsvis anser stadsledningskontoret att det är positivt att Brottsförebyggande rådet ges i uppdrag att följa upp tillämpningen av de lagändringar som föreslås och hur praxis utvecklas i dessa hänseenden. Stadsledningskontoret vill särskilt peka på vikten av att noggrant följa utvecklingen kring eventuella förskjutningar av att grövre brott begås av allt yngre individer. Det finns en stor risk att unga myndiga lagöverträdare i större utsträckning kommer att rekrytera yngre individer för att de ska begå de allvarligaste brotten, när straffskärpningen införs.

Stadsledningskontoret föreslår att remissen *Utkast till lagrådsremiss - Slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet* anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2020 följande.

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss om Utkast till lagrådsremiss – Slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Jackie Nylander (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Linnéa Vinge (SD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Gustafsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi) som instämde i reservationen av Jackie Nylander (V).

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 1 september 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bedömer att det finns både fördelar och nackdelar med förslagen i utkastet till lagrådsremissen Slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet.

Generellt sett ser förvaltningen positivt på att förslagen ger en tydligare reaktion för unga lagöverträdare samtidigt som förslagen ska bygga på principerna om proportionalitet mellan brott och straff, likabehandling, konsekvens och förutsägbarhet.

Förvaltningen välkomnar att i utkastet till lagrådsremiss har hänsyn tagits till den majoritet av remissinstanserna som ifrågasatt betänkandets förslag om en generell slopad straffrättslig särbehandling av unga myndiga i åldern 18-20 år och samtidigt rest frågan om det, i syfte att åstadkomma en skärpt reaktion mot allvarlig brottslighet av unga myndiga, vore lämpligare med en mer avgränsad lösning. Förvaltningen ser det också som positivt att ungdomsreduktionen behålls för unga under 18 år.

En nackdel med förslaget är att det kommer att uppstå tröskeeffekter mellan unga omyndiga lagöverträdare och myndiga lagöverträdare för de allvarligaste brotten. Förvaltningen ser en risk i att unga myndiga lagöverträdare i allt större utsträckning kommer att rekryteras unga omyndiga för att de ska begå de allvarligaste brotten, då straffen skärps för myndiga lagöverträdare. Ytterligare en negativ effekt är att ett större antal myndiga unga lagöverträdare kommer att dömas till fängelse i stället för en icke frihetsberövande påföljd.

På senare tid har det mer och mer skett en förskjutning till att Kriminalvården ska ta över vissa delar av detta arbete som till exempel den nya påföljden ungdomsövervakning som införs den 1 januari 2021. Förvaltningen noterar att i utkastet till lagrådsremissen sker denna förskjutning ytterligare genom att unga myndiga lagöverträdare som begår allvarliga brott i allt större utsträckning kommer att handläggas av Kriminalvården.

I utkastet till lagrådsremissen föreslås att ungdomspåföljderna ungdomsvård och ungdomstjänst ska få dömas ut endast om det finns särskilda skäl om den unge fyllt 18 år. Förvaltningen ser positivt på att den möjligheten kommer att finnas men anser inte att särskilda skäl för detta ska vara nödvändigt. Eftersom det förekommer att personer som har fyllt 18 år är föremål för åtgärder enligt socialtjänstlagen och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga bör det finnas en möjlighet att döma den som begår ett brott efter det att han eller hon fyllt 18 år till ungdomsvård. På så vis ges möjlighet för socialtjänsten att inom ramen för påföljdssystemet hjälpa och stödja ungdomar i åldersgruppen 18-20 år. Ibland kan det framstå som lämpligast att låta pågående vårdinsatser mot den tilltalade fortgå utan avbrott under förutsättning att åtgärderna framstår som tillräckligt ingripande. När det krävs särskilda skäl ger det domstolarna mindre valfrihet och flexibilitet vid påföljdsvalet och mindre möjlighet att matcha påföljden utifrån de individuella förutsättningarna.

Förvaltningen ansluter sig till Kriminalvårdens bedömning att det är uppenbart olämpligt att införa en möjlighet att döma ut livstids fängelse för unga myndiga lagöverträdare.

Det finns sedan en lång tid tillbaka en tradition att ärenden gällande unga lagöverträdare handläggs inom socialtjänsten. Unga som begår allvarliga brott när de är i åldern 15-17 år blir oftast dömda till slutet ungdomsvård i stället för till fängelse. Unga som döms till slutet ungdomsvård kan ha begått brott så som grov misshandel, mord, dråp, narkotikabrott och sexualbrott. Kommunernas socialtjänst har det övergripande ansvaret för de unga.

När det gäller unga lagöverträdare har SiS ett viktigt uppdrag att bedriva vård både enligt lag (1990:52) med särskilda bestämmelser av unga, LVU och enligt lag (1998:603) om verkställighet av slutet ungdomsvård LSU samt ge de unga vård för att förhindra återfall i brott. I praktiken kan det vara svårt för SiS att erbjuda en differentierad vård. Av statskontorets rapport 2020:7 Myndighetsanalys av Statens institutionsstyrelse framgår SiS driver ett utvecklingsarbete för att öka differentieringen och att SiS genomför ett projekt om hur säkerhetsarbetet bör organiseras samt för att ta fram en standard för säkerheten. Förvaltningen ser positivt på SiS utvecklingsarbete.

Ur ett brottsofferperspektiv är det positivt att preskriptionsreglerna för vissa allvarliga brott förändras. Förvaltningen noterar att förslagen ur flera hänseenden kommer att innebära straffskärpningar. Flera av förslagen är långtgående och svårigheten att återgå till en mildare straffmätning om förslagen inte får avsedd effekt eller andra negativa konsekvenser som inte avsetts bör beaktas. Vidare är det positivt att regeringen avser att ge Brå i uppdrag att följa upp tillämpningen av de lagändringar som nu föreslås.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 september 2020 följande.

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Reservation anfördes av Tina Kratz m.fl. (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Mads Lundgaard (SD), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bedömer att förslaget om slopad straffrabatt kan ha både positiva och negativa konsekvenser. I och med att stor hänsyn tas till förövarens ålder vid påföljdsbestämningen finns en risk att brottets allvarlighet inte återspeglas i utdömt straff. Området har en mångårig tradition av principer om proportionalitet mellan brott och straff, likabehandling, konsekvens och förutsebarhet men även att vid straffmätningen beakta omständigheter som medger en lindrande riktning. En sådan är om den tilltalade begått brottet före 21 års ålder. En möjlig positiv effekt av att principen om proportionalitet, konsekvens och förutsebarhet tydliggörs ytterligare för myndiga förövare är att det kan minska incitamenten för dem att begå brott. Det kan även minska incitamenten för kriminella nätverk att rekrytera unga personer för att genomföra kriminella handlingar.

Samtidigt finns mycket som talar för att andra omständigheter i högre grad påverkar och utgör riskfaktorer för unga personer att hamna i kriminella mönster. Den särbehandling av unga lagöverträdare som har gällt sedan länge i Sverige har bland annat motiverats av kunskaper om psykologisk och neurologisk utveckling hos barn och unga, exempelvis gällande impuls kontroll och konsekvenstänkande. Därutöver tillkommer andra omständigheter som utgör ökad risk, såsom grad av social kontroll och samhörighet med samhället, vilket i sig till stor del hänger samman med andra typiska riskfaktorer.

Det saknas erfarenhetsbaserade kunskaper som stödjer att ett borttagande av särbehandlingen (i realiteten skärpta påföljder för unga lagöverträdare) ger önskade effekter till exempel i form av minskad ungdomsbrottslighet och återfall. Därför har förvaltningen svårt att med större precision se vilka effekter förslaget kommer att få på förvaltningens arbete. Det förebyggande arbetet, såväl genom samverkan med andra relevanta aktörer som till exempel polis och skola samt snabba åtgärder och biståndsbedömda insatser kommer att vara fortsatt mycket viktigt. Detta i synnerhet utifrån att möjligheterna att bryta en kriminell livsstil måste få synbara effekter på individuellt plan tidigast möjligt. Bland de vanligaste brotten som berörs och är att härröra till målgruppen dominerar narkotikaförsäljning som fortsatt kommer att innebära stora utmaningar för förvaltningen att arbeta med.

Det finns mycket forskningsstöd för att redan kontakt med rättsväsendet, men i ökande grad frihetsberövande påföljder och fängelse, har en negativ inverkan särskilt på särskilt unga personer, i förhållande till ökade risker för återfall. Det ställer krav på barn och ungdomsvården vad gäller resursprioritering och förstärkta arbetssätt kopplat till målgruppen unga lagöverträdare. Inom staden pågår sedan ett par år intensifiering avseende utveckling av sådana arbetssätt. Särskilt kan nämnas metoder och uppföljning för arbetet med sociala insatsgrupper och utbildningsinsatser i SAVRY (Structured Assessment of Violence Risk in Youth), som är ett beslutsstöd för att bedöma risken för återfall i våldsbrott eller annan allvarlig kriminalitet.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 september 2020 följande.

1. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Denna paragraf justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Rashid Mohammed m.fl. (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Ghazal Saberian (SD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Anna Jonazon m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Karin Ploen (Fi), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

I dagsläget får unga lagöverträdare ofta påföljder som verkställs inom socialtjänstens verksamhetsområden, exempelvis ungdomstjänst, missbruksbehandling och särskilt kvalificerad kontaktperson (SKKP).

Förvaltningen har ett flertal insatser riktade mot målgruppen. Dessa är antingen insatser som framför allt utgår från frivillighet och som beviljas med stöd av socialtjänstlagen (SoL), eller insatser där behövlig vård inte kan ges på frivillig basis och där beslut fattas enligt lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Bland de frivilliga insatserna enligt SoL är de vanligaste insatserna för målgruppen kontaktperson eller familjebehandling. LVU-insatserna syftar till att hantera påtagliga risker för att den unges hälsa och utveckling skadas. Under 2019 genomförde nämnden totalt 19 stycken LVU. Inom LVU ingår placering på något av Statens institutionsstyrelses (SiS) särskilda ungdomshem. Placering sker utifrån en beteendeproblematik, exempelvis kriminalitet eller missbruk. Under 2019 var det totala antalet inskrivningar på SiS särskilda ungdomshem 17 från stadsdelsområdet, vilket är näst högst av alla stadsdelsområden.

Förvaltningen noterar att realiseringen av åtgärderna i förslaget om slopad straffrabatt för unga i större utsträckning motsvarar principen om att påföljden ska stå i relation till det begångna brottets allvarlighetsgrad.

Förvaltningen delar den bild som lyfts av flera remisser i tidigare svar, och som problematiseras i utkastet till lagrådsremiss om att förslaget riskerar att leda till så kallade tröskeeffekter. Det innebär att det kan bli oproportionerligt stora skillnader mellan straffet för omyndiga och myndiga unga lagöverträdare. Det kan vidare leda till att ett större antal myndiga unga lagöverträdare kommer dömas till fängelse istället för en påföljd som inte är frihetsberövande. Sammantaget konstaterar förvaltningen att frågeställningen är mycket komplex, vilket återspeglas i de remissvar som lämnats.

När påföljdssystemet för unga lagöverträdare genomgick en större förändring 1999, och sedan ytterligare reformerades 2007, var utgångspunkten att unga lagöverträdare i så stor utsträckning som möjligt skulle få påföljder inom socialtjänsten, istället för kriminalvården. Förvaltningen anser att det finns vissa mindre grupper inom unga lagöverträdare, framförallt unga som är inblandade i organiserad brottslighet och annan kriminalitet som är förenad med gängbildning, där socialtjänsten trots många insatser inte når tillräckliga effekter och där kriminalvårdens insatser skulle kunna ha större förutsättningar att bryta kriminella beteenden och lindra följdverkningarna av kriminalitet i området.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 september 2020 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Charlotte Lilja Pittuco och Elis Wibacke (båda V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Anders Göransson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Antonia Simon (Fi), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 september 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till att frågan om straffrabatt setts över. Vid grova brott bör samhället kunna reagera med adekvata sanktioner och en kriminell livsstil ska kunna avbrytas i tid.

Förvaltningens uppfattning är att samlade och förstärkta insatser krävs för att möta ungdomsbrottsligheten och detta måste kopplas till effektivt brottsförebyggande arbete.

Stockholm stad behöver fortsätta prioritera och utveckla arbetet med sociala förebyggande insatser och tidigt stöd. Flera uppdrag i stadens budget för år 2020 fokuserar på förebyggande arbete med avstamp i sambandet mellan barns uppväxtvillkor och levnadsvillkor senare i livet. Staden har nyligen arbetat fram en strategi för hur risken ska minskas för att barn och unga ska dras in i kriminalitet (Stockholms stads strategi 2019 – 2022 för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet). Strategin ska implementeras i stadens verksamheter. I den lyfts fram att förskola, skola och fritids är bland de viktigaste skyddsfaktorerna i ett barns uppväxt. Dessa är därför de viktigaste och mest prioriterade utgångspunkterna för stadens arbete, enligt stadens strategi.

Förvaltningen arbetar för, och kommer att fortsätta prioritera, ett nära samarbete mellan polis, socialtjänst, hälso- och sjukvård, skola och andra aktörer. Samverkan är nödvändig för att stärka barns och ungas lika möjlighet till goda uppväxtvillkor och komma tillrätta med problematisk skolfrånvaro, sociala problem, psykisk ohälsa och faktorer som kan leda till kriminalitet med mera.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Jackie Nylander (V) enligt följande.

- Att avslå förslaget
- Att därutöver utöver anföra

Den allvarliga kriminaliteten i samhället är något som berör oss alla och som på många sätt har påverkat den politiska debatten. Lagrådsremissen har som önskan att genom ett alexanderhugg få bukt med den organiserade och grova kriminaliteten. Vi tror dock inte att detta är rätt väg att gå för att få bukt med problemet, detta är snarare ett tydligt fall av signalpolitik vars effekter inte är överskådliga och som vi om det införs kan få negativa konsekvenser. Istället krävs det seriösa förebyggande insatser, rehabiliterande åtgärder och satsningar på de ungdomar som idag riskerar att dras in tidigt i kriminalitet.

Det framgår i underlaget ingen evidens eller belegg från forskning eller studier på att längre strafftider för unga personer skulle vara en god idé. Däremot finns det vedertagen forskning som visar på att ungdomar som döms till fängelse får svårare att upphöra med brott och får längre brottskarriärer. Istället för att hjälpa ungdomarna att bryta med sin kriminella bana riskerar det att befästa den kriminella identiteten vilket får motsatt effekt på sikt. I den statlig utredning som ligger till grund för lagrådsremissen konstaterar utredaren att det inte finns något empiriskt eller erfarenhetsbaserat stöd för skärpta påföljder för unga lagöverträdare. Vi anser att det är anmärkningsvärt att regeringen väljer att lägga fram ett förslag som det inte finns stöd i forskningen för.

Reservation anfördes av Linnéa Vinge (SD) enligt följande.

- 1 Att avslå förvaltningens tjänsteutlåtande
2. Att därutöver anföra följande:

Vi ser positivt på slopade straffrabatter. I riksdagen har Sverigedemokraterna lagt förslag om att straffrabatten ska slopas helt för de över 18 år och kraftigt reduceras för de under 18 år. Att begå hänsynslösa, utdragna och sadistiska brott kan inte ursäktas med personens ålder. Är man kapabel att begå dessa fruktansvärda brott är man även kapabel att ta konsekvenserna av sitt handlande.

Med tanke på rådande gängkriminalitet och grov brottslighet med ökad otrygghet som följd i vår stad är det beklagligt att den blå-gröna majoriteten inte tycks vara av samma uppfattning.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Gustafsson m.fl. (S) enligt följande.

Ungdomsbrottslighet är ett tecken på att samhället har brustit i att skydda brottsoffren och i att förhindra att unga hamnar i kriminalitet. Samhället måste göra mycket mer för att komma till bukt med ungdomsbrottsligheten. Att unga som grupp är överrepresenterade i antal lagföringsbeslut visar att flera tidiga insatser behövs. Men även att insatser behövs för att rehabilitera och för att bryta ungas återfall i brottslighet.

Förslagen i utkastet till lagrådsremissen är komplexa och det är svårt att överblicka konsekvenserna på lång sikt. Därför är det viktigt att alla förslag som ska realiseras är evidensbaserade. På samma sätt som samhällsinsatser som sätts in gentemot individer ska vila

på forskning och erfarenhet måste lagförändringar vara vetenskapligt belagda. Riksdagen bör inte som lagstiftare bortse från vad remissinstanserna lyfter då det är en samlad kunskap från myndigheter, aktörer och akademi. Det är också viktigt att ta till sig den viktiga synpunkten som socialförvaltningen lyfter: *Flera av förslagen är långtgående och svårigheten att återgå till en mildare straffmätning om förslagen inte får avsedd effekt eller andra negativa konsekvenser som inte avsetts bör beaktas.* Vi manar till lagstiftaren att säkerställa att alla aspekter har belysts innan beslut tas.

Utredningen lyfter att de flesta unga som börjar begå brott gör det för att skyddsfaktorer har saknats under uppväxten. I lagrådsremissen står det: *Att motverka brottslighetens grundorsaker handlar till stor del om att skapa en god välfärd för alla. Det är både en fråga om ekonomisk trygghet och om att skapa förutsättningar för människor att på lika villkor välja väg i livets olika skeden. En trygg barndom och en trygg uppväxt utan droger och våld, en god boendemiljö liksom utbildning och arbete är särskilt viktiga faktorer. En generell välfärd är således ett viktigt skydd mot utanförskap och kriminalitet.*

Ska samhället komma till bukt med ungdomsbrottslighet, rekryteringar av unga till gäng och organiserad brottslighet måste samhället verka för att alla barn och unga ska ha jämlika livsvillkor. Polisen, akademien och professionen är alla överens – samhället har ett arbete att göra för att motverka brottslighetens grundorsaker.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Tina Kratz m.fl. (V) enligt följande.

1. Att nämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår förslaget
2. Att därutöver utöver anföras

Den allvarliga kriminaliteten i samhället är något som berör oss alla och som på många sätt har påverkat den politiska debatten. Lagrådsremissen har som önskan att som genom ett alexanderhugg få bukt med den organiserade och grova kriminaliteten. Vi tror dock inte att detta är rätt väg att gå för att få bukt med problemet, detta är snarare ett tydligt fall av signalpolitik vars effekter inte är överskådliga och som vi vet att om det införs kan få negativa konsekvenser. Istället krävs det seriösa förebyggande insatser, rehabiliterande åtgärder och satsningar på de ungdomar som idag riskerar att dras in tidigt i kriminalitet.

Det framgår i underlaget ingen evidens eller belägg från forskning eller studier på att längre strafftider för unga personer skulle vara en god idé. Däremot finns det vedertagen forskning som visar på att ungdomar som döms till fängelse får svårare att upphöra med brott och får längre brottskarriärer. Istället för att hjälpa ungdomarna att bryta med sin kriminella bana riskerar det att befästa den kriminella identiteten vilket får motsatt effekt på sikt. I den statliga utredning som ligger till grund för lagrådsremissen konstaterar utredaren att det inte finns något empiriskt eller erfarenhetsbaserat stöd för skärpta påföljder för unga lagöverträdare. Vi anser att det är anmärkningsvärt att regeringen väljer att lägga fram ett förslag som det inte finns stöd i forskningen för.

Reservation anfördes av Mads Lundgaard (SD) enligt följande.

1. Att avslå förvaltningens tjänsteutlåtande
2. Att därutöver anföras följande:

Vi ser positivt på slopade straffrabatter. I riksdagen har Sverigedemokraterna lagt förslag om att straffrabatten ska slopas helt för de över 18 år och kraftigt reduceras för de under 18 år. Att begå hänsynslösa, utdragna och sadistiska brott kan inte ursäktas med personens ålder. Är

man kapabel att begå dessa fruktansvärda brott är man även kapabel att ta konsekvenserna av sitt handlande.

Med tanke på rådande gängkriminalitet och grov brottslighet med ökad otrygghet som följd i vår stad är det beklagligt att den blågröna majoriteten inte tycks vara av samma uppfattning.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Rashid Mohammed m.fl. (V) enligt följande.

Att avslå förslaget

Att därutöver utöver anföra

Den allvarliga kriminaliteten i samhället är något som berör oss alla och som på många sätt har påverkat den politiska debatten. Lagrådsremissen har som önskan att genom ett alexanderhugg få bukt med den organiserade och grova kriminaliteten. Vi tror dock inte att detta är rätt väg att gå för att få bukt med problemet, detta är snarare ett tydligt fall av signalpolitik vars effekter inte är överskådliga och som vi om det införs kan få negativa konsekvenser. Istället krävs det seriösa förebyggande insatser, rehabiliterande åtgärder och satsningar på de ungdomar som idag riskerar att dras in tidigt i kriminalitet. Det framgår i underlaget ingen evidens eller belägg från forskning eller studier på att längre strafftider för strafftider för unga personer skulle vara en god idé. Däremot finns det vedertagen forskning som visar på att ungdomar som döms till fängelse får svårare att upphöra med brott och får längre brottskarriärer. Istället för att hjälpa ungdomarna att bryta med sin kriminella bana riskerar det att befästa den kriminella identiteten vilket får motsatt effekt på sikt. I den statlig utredning som ligger till grund för lagrådsremissen konstaterar utredaren att det inte finns något empiriskt eller erfarenhetsbaserat stöd för skärpta påföljder för unga lagöverträdare. Vi anser att det är anmärkningsvärt att regeringen väljer att lägga fram ett förslag som det inte finns stöd i forskningen för".

Reservation anfördes av Ghazal Saberian (SD) enligt följande.

1. Att avslå förvaltningens tjänsteutlåtande
2. Att därutöver utöver anföra följande:

Vi ser positivt på slopade straffrabatter. I riksdagen har Sverigedemokraterna lagt förslag om att straffrabatten ska slopas helt för de över 18 år och kraftigt reduceras för de under 18 år. Att begå hänsynslösa, utdragna och sadistiska brott kan inte ursäktas med personens ålder. Är man kapabel att begå dessa fruktansvärda brott är man även kapabel att ta konsekvenserna av sitt handlande. Med tanke på rådande gängkriminalitet och grov brottslighet med ökad otrygghet som följd i vår stad är det beklagligt att den blågröna majoriteten inte tycks vara av samma uppfattning".

Särskilt uttalande gjordes av Anna Jonazon m.fl. (S) enligt följande.

Ungdomsbrottslighet är ett tecken på att samhället har brustit i att skydda brottsoffren och i att förhindra att unga hamnar i kriminalitet. Samhället måste göra mycket mer för att komma till bukt med ungdomsbrottsligheten. Att unga som grupp är överrepresenterade i antal lagföringsbeslut visar att flera tidiga insatser behövs. Men även att insatser behövs för att rehabilitera och för att bryta ungas återfall i brottslighet. Förslagen i utkastet till lagrådsremissen är komplexa och det är svårt att överblicka konsekvenserna på lång sikt. Därför är det viktigt att alla förslag som ska realiseras är evidensbaserade. På samma sätt som

samhällsinsatser som sätts in gentemot individer ska vila på forskning och erfarenhet måste lagförändringar vara vetenskapligt belagda. Riksdagen bör inte som lagstiftare bortse från vad remissinstanserna lyfter då det är en samlad kunskap från myndigheter, aktörer och akademi. Det är också viktigt att ta till sig den viktiga synpunkten som socialförvaltningen lyfter: Flera av förslagen är långtgående och svårigheten att återgå till en mildare straffmätning om förslagen inte får avsedd effekt eller andra negativa konsekvenser som inte avsetts bör beaktas. Vi manar till lagstiftaren att säkerställa att alla aspekter har belysts innan beslut tas. Utredningen lyfter att de flesta unga som börjar begå brott gör det för att skyddsfaktorer har saknats under uppväxten. I lagrådsremissen står det: Att motverka brottslighetens grundorsaker handlar till stor del om att skapa en god välfärd för alla. Det är både en fråga om ekonomisk trygghet och om att skapa förutsättningar för människor att på lika villkor välja väg i livets olika skeden. En trygg barndom och en trygg uppväxt utan droger och våld, en god boendemiljö liksom utbildning och arbete är särskilt viktiga faktorer. En generell välfärd är således ett viktigt skydd mot utanförskap och kriminalitet. Ska samhället komma till bukt med ungdomsbrottslighet, rekryteringar av unga till gäng och organiserad brottslighet måste samhället verka för att alla barn och unga ska ha jämlika livsvillkor. Polisen, akademien och professionen är alla överens – samhället har ett arbete att göra för att motverka brottslighetens grundorsaker.

Ersätтарыttrande gjordes av Karin Ploen (Fi) enligt följande.

Om jag haft förslags- och rösträtt hade lagt fram ett särskilt uttalande.

Den senaste trenden av ökande grovt våld bland gängkriminella är ett stort samhällsproblem som måste brytas. Statistiken visar att brottsligheten kryper ned i åldrarna och allt yngre personer blir såväl offer som förövare. Det är allvarligt och akut att få stopp på utvecklingen men vi är kritiska till det lagförslag som nu ligger på bordet. Strängare straff för unga är lockande för att det låter enkelt men vi menar att regeringen bör lyssna på de erfarna remissinstanser som nu har kritiserat åtgärden. Forskning har visat att unga som inte ännu funnit sin plats i samhället får mycket svårt att göra det efter ett långt fängelsestraff i ung ålder. Vidare saknas det evidens för att hårdare straff bland unga skulle leda till minskad kriminalitet då det inte har någon effekt på nyrekryteringen av unga kriminella. Däremot grundar sig nuvarande system på vetenskap som tydligt visar att unga inte har färdigutvecklad konsekvensförmåga och att de riskerar att låsas in i ett kriminellt liv när de låses in för brott i ung ålder. Vi menar att regeringen bör lyssna på forskning och vetenskap när lagförslag ska tas fram för att de ska få en så stor effekt som möjligt. I Järvaområdet där det förekommit mycket dödligt våld och skjutningar den senaste tiden är vi fullt medvetna om att krafttag behövs för att stoppa detta. Vi menar dock att det är viktigt att regeringen lyssnar på de tunga remissinstanser som flaggar för att förslaget inte kommer att få önskad effekt. Vad vi ser lokalt här är behovet av politiska åtgärder som gör att andra livsval blir möjliga. Det behövs satsningar på att bryta segregation, utanförskap och fattigdom. När myndigheter och service retirerar från området lämnas invånarna kvar med en känsla av att samhället övergivit dem. Unga människor som växer upp här behöver stärkta resurser till skolan, civilsamhället, möjligheter till jobb, bättre bostäder och en socialtjänst som tidigt kan gå in för att fånga upp ungdomar som riskerar att hamna i kriminalitet. Våldsförebyggande arbete är ett långsiktigt projekt som kräver en kraftsamling från politiken för att bygga ett samhälle med lika livsvillkor.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Charlotte Lilja Pittuco och Elis Wibacke (båda V) enligt följande.

1. Att avslå förslaget
2. Att därutöver anför följande:

Regeringen har givit i uppdrag att ta fram ett förslag till en lagrådsremiss om ändringar i den straffrättsliga särbehandlingen av lagöverträdare i åldersgruppen 18–20 år.

Förvaltningen skriver i sitt tjänsteutlåtande att man ställer sig positiv till att straffrabatt setts över och att det är viktigt att kunna avbryta en kriminell livsstil i tid. Vi delar förvaltningens uppfattning om preventiva och tidiga insatser för att stoppa ungdomsbrottslighet. Vi delar inte uppfattningen att lagrådsremissens förslag om slopad straffrabatt för unga myndiga är rätt väg att gå, utan vi ser att det snarare kan komma att slå tillbaka i negativa effekter. Det framgår i underlaget inga belägg från beprövad kunskap på att längre strafftider för unga personer skulle vara en god idé. Däremot finns det vedertagen forskning som visar på att ungdomar som döms till fängelse får svårare att upphöra med brott och får längre brottskarriärer. Istället för att hjälpa ungdomarna att bryta med sin kriminella bana riskerar det att befästa den kriminella identiteten vilket får motsatt effekt på sikt.

Vi finner det högst anmärkningsvärt att utredaren för den statliga utredning som ligger till grund för lagrådsremissen själv konstaterar att det inte finns något empiriskt eller erfarenhetsbaserat stöd för skärpta påföljder för unga lagöverträdare. Vi anser att det är anmärkningsvärt att regeringen väljer att lägga fram ett förslag som det inte finns stöd i forskningen för.

I vår stadsdel har vi generellt en större problematik som är kopplat till missbruk och normbrytande beteende, till skillnad från ytterstadsområden där allvarlig kriminalitet och missbruk är mer utbredd.

Vi ser att den allvarliga kriminaliteten i samhället är något som berör oss alla. Istället krävs det seriösa förebyggande insatser, rehabiliterande åtgärder och satsningar på de ungdomar som idag riskerar att dras in tidigt i kriminalitet. Ett tidigt arbete med familjer i högrisk är helt nödvändig. I barnutredningsgrupper kan man tidigt identifiera och motverka en negativ utveckling. Vidare ser vi också att Malmös avhopparverksamhet Sluta skjut, startade 2018, har visat sig ha ett stort genomslag. Hittills har 40 kriminella sagt att de vill lämna kriminaliteten och cirka 20 har redan flyttats till annan ort. I projektet finns Malmö stad, kriminalvården och polisen. Verksamheten är uppsökande. Vi följer projektet Sluta skjut med stort intresse och hoppas det ska inspirera fler orter i Sverige.

Särskilt uttalande gjordes av Anders Göransson m.fl. (S) enligt följande.

Att skydda medborgarna från våld, stölder och annan brottslighet är en av statens absolut viktigaste uppgifter. Ungdomsbrottslighet är ett tecken på att samhället misslyckats såväl när det gäller att skydda brottsoffren som att säkra att barn och ungdomar tillförsäkrats goda och trygga uppväxtvillkor.

De remitterade förslagen till skärpta straff kan möjligen motiveras utifrån ett brottsofferperspektiv eller som ett sätt att skapa större konsekvens i påföljdssystemet.

Att de föreslagna skärpningarna skulle påverka vare sig brottslighetens omfattning eller karaktär, och därmed påverka tryggheten i samhället, förefaller däremot högst osäkert. Såvitt vi kan se, hänvisas ingenstans i beslutsunderlaget till någon typ av evidens för att de föreslagna straffskärpningarna kan väntas ge sådana effekter.

Ersätтарыtrande gjordes av Antonia Simon (Fi) enligt följande.

Den senaste trenden av ökande grovt våld bland gängkriminella är ett stort samhällsproblem som måste brytas. Statistiken visar att brottsligheten kryper ned i åldrarna och allt yngre personer blir såväl offer som förövare. Det är allvarligt och akut att få stopp på utvecklingen men vi är kritiska till det lagförslag som nu ligger på bordet. Strängare straff för unga är lockande för att det låter enkelt men vi menar att regeringen bör lyssna på de erfarna remissinstanser som nu har kritiserat åtgärden.

Forskning har visat att unga som inte ännu funnit sin plats i samhället får mycket svårt att göra det efter ett långt fängelsestraff i ung ålder. Vidare saknas det evidens för att hårdare straff bland unga skulle leda till minskad kriminalitet då det inte har någon effekt på nyrekryteringen av unga kriminella. Däremot grundar sig nuvarande system på vetenskap som tydligt visar att unga inte har färdigutvecklad konsekvens förmåga och att de riskerar att låsas in i ett kriminellt liv när de låses in för brott i ung ålder. Vi menar att regeringen bör lyssna på forskning och vetenskap när lagförslag ska tas fram för att de ska få en så stor effekt som möjligt.